

Хари Стојанов

**Српски језик за
напредне почетнике**

Варна, 2007.

Српски језик за напредне почетнике

уџбеник

© Хари Стојанов, 2007.

прво издање

Srpski jezik za napredne početnike

udžbenik

© Hari Stojanov, 2007.

prvo izdanje

Срџбски език за напреднали начинаещи

учебник

© Хари Стојанов, 2007.

първо издание

Предговор

Овај уџбеник није наставак неког другог уџбеника српског језика, али за обнављање градива можете да користите *Српски језик за почетнике* И. Иванове (Иванова И. Е. *Сербский язык для начинающих: Учебник и разговорник*. – М.: Айрис-пресс, 2003.), а можете да га нађете на Интернету.

Уџбеник *Српски језик за напредне почетнике* намењен је Бугарима који уче српски језик као страни језик (није обавезно да су студенти славистике). Да бисте користили овај уџбеник препоручљиво је да познајете основне принципе српског правописа, особине српске интерпункције и основне особине српског изговора, као и следеће основне граматичке теме:

- Промена глагола у презенту (садашњем времену)
  - Промена правилних глагола у презенту
  - Промена глагола *бити* у презенту, негативни облици глагола *бити*
  - Промена глагола *имати* и *немати* у презенту
  - Промена глагола *ићи* у презенту
  - Промена глагола *моћи*
- Замена инфинитива да-конструкцијом
- Перфект (прошло време) глагола
- Начини постављања питања
- Личне заменице, промена личних заменица
- Присвојни придеви
- Грађење облика множине именица мушког рода
- Наставци именица и придева у номинативу и осталим падежима једнине и множине
- Особине коришћења збирних именица (*деца*, *браћа* итд.)
- Предлози типа *над* и *изнад*
- Конструкција са везницима *већ* и *него* итд.

Осим тога, препоручљиво је да познајете и лексику коју обухватају следеће основне теме:

- Упознавање
- Разговор у продавници
- Породица
- Кућа и стан
- Портрет људи
- Боје
- Бројеви
- Дани недеље
- Саопштавање тачног времена итд.

Структура лекција овог уџбеника је класичка: оригинално штиво, речник уз штиво, вежбе и граматика. Понекад вежбе садрже и додатно штиво. На почетку уџбеника и после сваких шест лекција има обнављање градива које је усмерено углавном превођењу са бугарског на српски језик.

Речници уз штива садрже српске речи и изразе написане ћирилицом и латиницом са означеним нагласцима и превод тих речи и израза на бугарски језик. Вежбе обично

садрже питања у вези са текстом, превод са бугарског на српски, као и друга логичка и граматичка питања, а понекад и упознавање са додатним текстом – читање, превод на бугарски, препричавање. Уз сложеније граматичко градиво такође иду вежбе.

Током састављања овог уџбеника коришћена су оригинална штива различите тематике. Извори и аутори коришћених штива изричито се наводе.

У случају да имате питања, примедбе или предлоге у вези са овим уџбеником, слободно их пошаљите на адресу наведену на веб сајту *Софтис-а*. Датотеку уџбеника коју можете да одштампате можете да наручите на исту адресу.

Од срца се захваљујем својој ученици Красимири Личеви која је била моје заморче током састављања овог уџбеника и показала велико стрпљење кад сам јој предавао ове лекције.

У Варни,
03. октобра 2007. год.

Предговор

Този учебник не е продължение на някой друг учебник по сръбски език, но за преговор на материала можете да използвате *Сръбски език за начинаещи* на И. Иванова (Иванова И. Е. Сербский язык для начинающих: Учебник и разговорник. – М.: Айрис-пресс, 2003.), който можете да намерите в Интернет.

Учебникът *Српски језик за напредне почетнике* е предназначен за българи, които учат сръбски език като чужд език (не е задължително да са студенти по славянска филология). За да използвате този учебник, препоръчително е да сте запознати с основните принципи на сръбския правопис, особеностите на сръбската пунктуация и основните особености на сръбското произношение, а също така и със следните граматически теми:

- Спрежение на глаголите в сегашно време
  - Спрежение на правилните глаголи в сегашно време
  - Спрежение на глагола *бити* в сегашно време, отрицателни форми на глагола *бити*
  - Спрежение на глаголите *имати* и *немати* в сегашно време
  - Спрежение на глагола *ићи* в сегашно време
  - Спрежение на глагола *моћи*
- Замяна на инфинитива с да-конструкция
- Перфект (минало време) на глаголите
- Начини за задаване на въпроси
- Личне местоимения, склонение на личните местоимения
- Притежателни прилагателни
- Образуване на форми за множествено число на съществителните от мъжки род
- Окончания на съществителните и прилагателните в именителен и другите падежи в единствено и множествено число
- Особенности в използването на събирателни съществителни (*деца, браћа* и т. н.)
- Предлози от типа *над* и *изнад*
- Конструкция със съюзите *већ* и *него* и т. н.

Освен това, препоръчително е да сте запознати и с лексиката, включена в следните теми:

- Запознаване
- Разговор в магазина
- Семейство
- Жилище
- Портрет на хора
- Цветове
- Числа
- Дни на седмицата
- Съобщаване на точно време и т. н.

Структурата на уроците от този учебник е класическа: оригинално четиво, речник към четивото, упражнения и граматика. Понякога упражненията съдържат и допълнително четиво. В началото на учебника и след всеки шест урока има преговор на материала, който е насочен предимно към превод от български на сръбски език.

Речниците към четивата съдържат думи и изрази, написани на кирилица и латиница с поставени ударения, и превода на тези думи и изрази на български език. Упражненията обикновено съдържат въпроси по текста, превод от български на сръбски, както и други логически и граматически въпроси, а понякога и запознаване с допълнителен текст – четене, превод на български, преразказ. Към по-сложните граматически материали има и упражнения.

При съставяне на този учебник са използвани оригинални текстове на различна тематика. Източниците и авторите на използваните четива изрично се посочват.

В случай, че имате въпроси, забележки и предложения във връзка с този учебник, можете да ги изпратите на адреса, посочен в уебсайта на Софтис. Файла с учебника, който можете да принтирате, можете да поръчате на същия адрес.

Сърдечно благодаря научничката си Красимира Личева, която беше „опитно зайче” в процеса на съставяне на учебника и прояви голямо търпение, когато ѝ предавах тези уроци.

Варна,
3 октомври 2007 год.